

38. Ecclesiae potestas ad puniendos hæreticos, etiam poenis temporalibus, vide **POENA HERETICORUM**.

ECCLESIASTICUS.

1. Ecclesiastici ad quam fidei notitiam teneantur ex præcepto, tract. 1, disp. 13, sect. 4, num. 5. Hæc obligatio an sit in omnibus æqualis, num. 6 et 7.
2. Ecclesiastici quomodo ad eleemosynam teneantur, tract. 3, disp. 7, sect. 6, num. 3.
3. Ecclesiastici, aut eorum bona, vel etiam ecclesiastica loca, quam habeant in bello immunitatem, tract. 3, disp. 13, sect. 7, num. 14.
4. Ecclesiastici an possint bellare, vide **BELLUM**, a n. 12.
5. Ecclesiasticus ad beneficium promotus quam incurrat poenam fidei professionem omittens, tract. 1, disp. 14, sect. 7, num. 2.

EDITIO.

1. Editio Vulgata infallibilem habet auctoritatem, ut sit regula fidei, tract. 1, disp. 5, sect. 2, num. 10. Vide **SCRIPTURA**.

ELEMOSYNA.

1. Eleemosyna quid sit, et quid significet, tract. 3, disp. 7, in Præludio.
2. Eleemosynæ dare tenemur ex præcepto tum naturali, tum divino obligante sub mortali, sect. 1, num. 1.
3. Solam eleemosynam ad salutem requiri et sufficere, hæreticorum error, num. 3.
4. Eleemosynæ præceptum obligat solo tempore necessitatis proximi, num. 4.
5. Eleemosynæ omissio cur potius præcepto misericordiae, quam charitatis adversetur, ibid.
6. Eleemosyna præceptum extenditur ad omnem proximum, etiam alienum et peccatorem, num. 5.
7. Non tenentur personæ privatae quaerere quibus faciant eleemosynas, sed solum occasiones succurrendi non subterfugere, num. 6.
8. Ad eleemosynam quæ necessitatis certitudo obliget, num. 7. An teneamur succurrere etiam voluntariæ alterius indigentiae, ibid.
9. Ad eleemosynam omnino tenemur in omni et sola extrema proximi necessitate, ibid., num. 8.
10. Eleemosyna obligat etiam unumquemque, erga se, num. 9.
11. Ad eleemosynas si cuipiam pecuniæ committantur, potest ex illis suæ etiam necessitati subvenire, ibid. Quid si imponatur in confessione, ut quis eleemosynam erogat, eod. num. 9.
12. Eleemosyna faciendâ est ex bonis propriis, quorum quis est dominus, vel absolutus administrator, ead. disp. 7, sect. 2, num. 10.
13. Eleemosynam quæ personæ facere possint, ibid., num. 2. Quid de servis, ibid.
14. Quid de religiosis, ac filiisfamilias, num. 3 et 4. Quid de uxore, num. 5.
15. Eleemosyna ex bonis illicite acquisitis, et obnoxii restitutioni, an et quando fieri possit, a num. 6.
16. In extrema proximi necessitate, licet subvenire ex bonis alienis, etiam ea furando, si non suppetant propria, num. 7. An teneantur postea restituere, si possit, ibid.
17. Eleemosyna facta ex bonis restitutioni obnoxii, an possit retineri, num. 9 et 10.

18. Eleemosynam nullus tenetur facere ex bonis sibi necessariis, cæteris paribus, num. 11.

19. Eleemosyna quibus sit faciendâ, num. 12.

20. Ad faciendam eleemosynam ex bonis superfluis tenentur divites præcepto misericordiae, ead. disp. 7, sect. 3, num. 4.

Idque sub mortali non solum in extrema, sed etiam in gravi necessitate proximi, num. 5 et 6.

21. Habens simpliciter superfluum tenetur sub mortali facere absolute eleemosynam, etiam in communibus necessitatibus, ibid., num. 7.

Nec contrarium est admodum securum aut probabile, num. 9.

Quænam censeantur superflua, stante gravi aut communi aliorum necessitate, ibid.

22. Habens simpliciter superflua, cum proposito faciendi eleemosynam, quamvis ea sæpe omittat, et nonnulla etiam in vanos usus expendat, non peccat mortaliter, nisi graves necessitates prætermittat, ibid., num. 10.

23. Tenetur quilibet ad eleemosynam, ex bonis etiam necessariis ad statum, in gravi necessitate boni communis, ead. disp. 7, sect. 4, num. 2.

Item in necessitate extrema proximi, num. 3 et 4. Quid si extrema necessitas sit voluntaria, ibid.

24. Item tenetur in necessitate non extrema, sed gravissima, si absque magno incommodo potest, num. 5.

Quid in hoc sentiat D. Thomas, num. 6.

25. Simpliciter asserere eleemosynæ præceptum nunquam obligare ad donandum, neque pium est, neque practice probabile, ead. disp. 7, sect. 5, n. 2.

26. Ei qui tantum secundum quid indiget, satis subvenitur, mutuando, vel commodando eleemosynam, aut etiam vendendo, ibid., num. 3.

27. Sufficit commodare, quando subvenitur per usum rei quæ usu non consumitur, num. 4.

28. In extrema necessitate, per res ipso usu consumptibiles fieri debet per absolutam donationem, n. 5. Idque non solum si eleemosyna fiat ex simpliciter, superfluis, sed etiam ex aliis, num. 6.

29. Quid si eleemosyna fiat ex omnino superfluis et extra casum necessitatis, num. 7 et 8.

Quid si ex necessariis aliquo modo ad statum, num. 9.

30. Qui omisit dare eleemosynam in necessitate etiam extrema, ea transacta non tenetur reddere quantitatem quam omisit, ead. disp. 7, sect. 6, num. 1.

Imo nec ad restituendum detrimentum quod forte inde subsecutum est indigenti, num. 2.

Quid de habitentibus bona ecclesiastica, num. 3.

31. Eleemosynæ præceptum non solum ad externa bona eroganda, sed etiam ad actiones humanas misericordiae obligat, num. 4.

EMPHITEUSIS.

1. Emphiteusis an confiscetur ob crimen hæresis, tract. 1, disp. 22, sect. 5, num. 11.

EPISCOPUS.

1. Episcoporum omnium collectio absque Summo Pontifice, an possit in fide errare, tract. 1, disp. 3, sect. 6, num. 10.
2. Episcoporum vera successio inter hæreticos de facto non datur, tract. 1, disp. 9, num. 10.
3. Episcopi non ita prorsus succedunt cæteris Apostolis, ut Papa Petro, tract. 1, disp. 10, sect. 4, num. 4.

4. In Episcopis major scientia mysteriorum fidei et morum sub præcepto requiritur, tract. 1, disp. 13, sect. 6, num. 7.

5. Soli Episcopi ad Concilia generalia sunt per se vocandi, ut in iis sint iudices, tract. 1, disp. 11, sect. 1, num. 12.

6. Episcopi omnes ad Concilium generale an vocandi, tract. 1, disp. 11, sect. 2, a num. 2.

Quid de Episcopis annularibus, sect. 4, num. 18.

7. Episcopis data est in Concilio Tridentino potestas ad absolvendum in foro conscientiae ab hæresi occulta, ejusque censura, tract. 1, disp. 21, sect. 4, num. 4.

8. Episcopi ex vi Tridentini non astringuntur, ut tollant censuram hæresis in solo sacramentali foro, num. 5.

Sed tantum ut absolutio non valeat pro foro externo, num. 6.

9. Episcopi non possunt aliis committere hanc potestatem absolvendi ab hæresi, num. 8.

10. Potestatem hanc Episcopis in Tridentino concessam, per Bullam Cœnæ revocari, alii aiunt, alii negant, a num. 10. Vera resolutio, num. 13.

11. Episcopus hæreticus debito ritu ordinans verum efficit sacerdotem, tract. 1, disp. 21, sect. 5, num. 9.

Sic autem ordinatus usum ordini non recipit; sed manet suspensus, num. 10.

12. Episcopus tenetur subvenire ovibus, non solum in extrema, sed etiam in gravi necessitate constitutis, etiam cum periculo propriæ vitæ, tract. 3, disp. 9, sect. 2, num. 4.

Et cum damno aliquo temporalium bonorum, subvenire necessitatibus ordinariis spiritualibus, num. 5.

13. Episcopi an possint bellum indicere aut exequi, vide **BELLUM**, a num. 12.

14. In Episcopum hæreticum an inquirere aut procedere possint Inquisitores, tract. 1, disp. 21, sect. 6, num. 25.

ERRARE, ERROR.

1. Errare apud Augustinum, quid, tract. 1, disp. 16, sect. 2, num. 11. Quid error proprie dictus, ibid.

2. Error positivus contra fidem possitne esse invincibilis in homine fidei, vide **PECCATUM**.

3. Erronea propositio quid sit, et quomodo ab hæresi differat, vide **PROPOSITIO**.

EUCCHARISTIA.

1. A sola Eucharistia arcebantur antiquitus hæretici, idque etiam in mortis articulo, quamvis respiscerent, tract. 1, disp. 2, sect. 4, num. 3.
2. De Eucharistia quid ex vi præcepti fidei cognoscendum, tract. 1, disp. 13, sect. 4, n. 12.

EVIDENTIA.

1. Evidentia naturalis primæ veritatis nec requiritur, nec sufficit ad objectum formale fidei, tract. 1, disp. 3, sect. 6, a n. 4.
2. Dari potest evidentia, tam supernaturalis quam naturalis, quod Deus sit revelans, quin ipse clare videatur, ibid., sect. 8, a n. 2.
3. Evidentia divini testimonii non est per se necessaria ad fidem divinam, ibid., n. 5.
4. Evidentia supernaturalis divini testimonii non est per se necessaria in toto corpore Ecclesiae, nec in

illis quibus fit immediata a Deo revelatio, n. 7 et 8.

5. Evidentiam testificantis Dei, an aliqui de facto habuerint, a n. 10.

6. Evidens cognitio revelantis Dei non potest per se formaliter fundare assensum fidei, ead. tract. 8, a n. 19.

Evidentia Dei revelantis an saltem concomitanter stare possit cum assensu fidei, ibid., n. 26.

7. Evidentia supernaturalis Dei revelantis nequit esse sine evidentia rei revelatæ, ead. sect. 8, n. 23.

8. Evidentia rei testificatæ an et quomodo stare possit cum fide, vide **FIDEI ACTUS**, a n. 3.

9. Evidentia credibilitatis fidei, vide **CREDIBILITAS**, a n. 3.

EXCOMMUNICATI, EXCOMMUNICATIO.

1. Excommunicati an sint membra Ecclesiae, tract. 1, disp. 9, sect. 4, a n. 13.

2. Excommunicationem non incurrit hæretici jure divino, tract. 1, disp. 21, sect. 4, num. 4 et 5.

Sed ecclesiastico, idque ipso facto, num. 6 et 7. 3. Excommunicationem hanc non incurrit hæreticus mentalis et per se occultus, ead. disp. 21, sect. 2, n. 4 et 5.

4. Excommunicationi incurrendæ sufficit hæresis externa, quamvis per accidens occultissima, a n. 8.

5. Excommunicatus hæreticus, nondum tamen denunciatus, non est necessario vitandus, sect. 3, n. 2.

Nec est per se loquendo prohibitum ab eo sacramenta sumere, n. 5.

6. Excommunicatus hæreticus, ut sit vitandus, sufficit sententia declaratoria criminis, quamvis forte non declaretur censura, n. 6 et 8.

7. Hæresis per se non reservatur, sed media excommunicatione annexa, sect. 4, n. 2.

8. Excommunicatio lata in hæreticos in Bulla Cœnæ, quomodo reservata, ibid., num. 3.

14. In Episcopum hæreticum an inquirere aut procedere possint Inquisitores, tract. 1, disp. 21, sect. 6, num. 25.

An et quomodo absolvi possit ab Episcopis, Inquisitoribus, vide **EPISCOPUS**, **INQUISITOR**.

Quomodo in articulo mortis, aut virtute jubilæi, vide **ARTICULUS MORTIS**, **JUBILEUM**.

9. Excommunicatio lata in fautores hæreticorum, vide **FAUTOR HERETICORUM**.

Explicita vel implicita fides, vide **FIDES EXPLICITA**.

F

1. Facienti quod in se est Deum non denegare gratiam, quo pacto intelligendum, tract. 1, disp. 17, sect. 1, num. 11.

2. Facientem quod in se est per vires naturæ, Deus absque alio miraculo supernaturaliter illuminat, tract. 1, disp. 12, sect. 2, n. 15.

An statim vel post aliquam temporis moram, n. 16.

FEMINA, vide **SCANDALUM**, n. 13.

FALSITAS, vide **MENDACIUM**.

FAMULUS, vide **SERVUS**.

FAUTOR HERETICORUM.

1. Fautores hæreticorum qui sint, tract. 1, disp. 24, sect. 1, n. 6.

2. In fautore hæreticorum quæ favendi intentio requiratur, ibid., n. 7, 8 et 9.

3. Fautores poenis hæreticorum punit Ecclesia, non tamen omnes, nec eodem modo, n. 10.

4. Fautor hæretici, si ipse sit simul hæreticus, duplicem incurrit excommunicationem, n. 11.

5. Fautor hæretici sibi cogniti, non tamen denuntia. i. excommunicatur, *ibid.*
Potest absolvi virtute clausulæ generalis concedentis casus Bullæ Cœnæ, *ibid.*
6. Favens hæretico, etiam ut hæreticus est, ex negligentia aut ignorantia, etiam graviter culpabili, censuram non incurrit. ead. sect. 1, n. 12.
7. Fautor hæretici non veri, sed præsumpti præsumptione juris, an excommunicatus, n. 13.
Quid si ejus favor nihil operetur, n. 14.
8. Fautores hæreticorum an alias pœnas præter excommunicationem incurrant, et quas, n. 15.
9. Fautorum filii, vide *FILIUS*, n. 7 et 9.

FIDES.

1. Fidei varia significata, tract. 1, disp. 1, sect. 1, n. 1.
2. Fides significat interdum perfectionem voluntatis, interdum intellectus, *ibid.*, n. 2.
3. Fidei ad voluntatem relatæ varia significata, n. 3 et 4.
An et quomodo importet fiduciam, a n. 5.
4. Fidei, prout refertur ad intellectum, varia etiam significata, n. 9 et 10.
Præcipuum est cognitio obscura fundata in testimonio dicentis, n. 10 et 11.
5. Fidei in divinam et humanam partitio, eodem n. 11.
6. Fidei partitio in historicam promissionum et miraculorum, qualis, tract. 1, disp. 2, sect. 3, n. 2 et 3; et disp. 6, sect. 3, n. 5.
7. Fides catholica et Theologica, quid sint, et in quo differant. tract. 1, disp. 3, sect. 10, n. 3 et 4.
8. Fidei divisio in mediatam et immediatam refellitur, tract. 1, disp. 6, sect. 3, n. 10; et sect. 4, n. 5 et 7.
9. Fides miraculorum, vide *MIRACULUM*.
10. Fides gratia gratis data, in quo consistat, tract. 1, disp. 8, sect. 2, a n. 3.
Vide *GRATIA GRATIS DATA*, n. 4.
11. Fides divina prærequirit humanam, non ut principium in quo per se nitatur, sed ut conditionem ordinariæ necessariam, tract. 1, disp. 3, sect. 12, n. 13.
12. Fides divina ab humana in quo differat, disp. 2, sect. 1, n. 8; et disp. 6, sect. 4, n. 8.
13. Fidei vera definitio proponitur et explicatur, tract. 1, disp. 6, sect. 1, a num. 5.
An recte definiatur sperandarum substantia rerum, etc., disp. 6, sect. 2, per totam.
14. Fides divina an stare possit cum evidentia, vide *EVIDENTIA ET FIDEI ACTUS*.
15. Fidei an possit subesse falsum, vide *MENDACIUM*.
16. Fidei propositio, vide *PROPOSITIO FIDEI*.
17. Fides formata et informis, quid sint, et in quo differant, tract. 1, disp. 7, sect. 3, num. 5 et 6.
An etiam informis sit fundamentum justitiæ, et simpliciter virtus, num. 7.
18. Fides explicita quid sit, et quotuplex, tract. 1, disp. 2, sect. 6, num. 2; et disp. 12, sect. 3, num. 1.
19. Explicita fides semper fuit in Ecclesia, eadem disp. 2, sect. 6, n. 4.
Idque eo magis explicita, quo status Ecclesiæ fuit Christo vicinior, num. 12.
Quid de hominibus intra eundem statum, *ibid.*
Quid de primoribus Ecclesiæ in unoquoque statu, num. 13.
20. Fides explicatio in primoribus Ecclesiæ semper necessaria, tract. 1, disp. 13, sect. 3, num. 7.
21. Quarum rerum fides explicita fuerit necessaria ante et post adventum Christi, vide *FIDEI NECESSITAS*.

FIDEI DIVINÆ OBJECTUM MATERIALE.

1. In objecto fidei tria distinguenda, tract. 1, disp. 2, in præludio.
2. Objectum fidei a subjecto in quo differat, *ibid.*
3. Deum esse fidei christianæ objectum, de fide est, ead. disp. 2, sect. 1, num. 1.
Esse subjectum attributionis, fere etiam de fide est, num. 2.
4. Fidei objectum principale est Deus sub absoluta ratione Deitatis et essentiæ suæ, non sub ratione salvatoris, aut glorificatoris, *ibid.*, a num. 5.
5. Inter objecta fidei Deus maxime necessario et inseparabiliter numeratur, num. 8.
6. Inter objecta fidei alia etiam præter Deum enumeranda, ead. disp. 2, sect. 2, num. 1.
7. Objectum adæquatum et directum fidei est quodlibet ens revelabile a Deo obscure, *ibid.*, a num. 2.
8. Deus dici potest objectum adæquatum fidei, partim in recto, partim in obliquo, *ibid.*, num. 5.
9. Possibile est revelari objectum, quod actu non referatur ad objectum fidei et auctoritatem supernaturalem, num. 7.
10. Objectum immediatum fidei est aliquid complexum sub una ratione credibilitatis, ead. disp. 2, sect. 3, num. 1, 2 et 3.
11. Inter objecta fidei, alia sunt necessaria, alia contingentia, num. 4.
Alia naturalia, alia supra naturam, num. 5, et disp. 17, sect. 2, num. 1.
12. Objecta fidei in esse rei, quem habeant ordinem prioritatis, tract. 1, disp. 2, sect. 4, num. 2 et 3.
13. Objecta aliqua sunt aliis priora, etiam in esse credibilis, et quænam sint illæ, *ibid.*, num. 5 et seq.
14. Ex objectis prioribus in esse credibilis, nullum est alio prius in esse credibilis, quamvis sit in esse rei, *ibid.*, num. 14.
15. Objecta fidei quoad substantiam nunquam creverunt aut decreverunt, ead. disp. 2, sect. 6, num. 3.
16. Objecta fidei explicitæ sunt credita a primoribus tantum Ecclesiæ ante legem gratiæ, *ibid.*, num. 4 et 5.
17. Objecta fidei creverunt successu temporis quoad explicitam fidem, num. 6.
Hujus incrementi duæ regulæ expenduntur, a n. 17.
Vide *PROPOSITIO DE FIDE*.

FIDEI OBJECTUM FORMALE.

1. Objectum formale fidei, aliud in esse rei, aliud in esse cognoscibilis, tract. 1, disp. 3, in præludio.
2. Objectum formale in esse cognoscibilis, in quod fides resolvitur, esse humanam rationem, qui hæretici velint, sect. 4, num. 1.
Refelluntur late, a num. 3.
3. Objectum et fundamentum fidei Christianæ est Deus ipse, quem fide credimus, *ibid.*, a num. 6.
4. Deus, ut revelans, est objectum formale fidei, ead. disp. 3, sect. 3, a num. 3.
5. Deus, ut revelans, est completum fidei objectum, sect. 3, a num. 5.
Nec lumen fidei aut actuale auxilium Dei est, vel partialiter fidei objectum, *ibid.*, num. 15.
6. Objectum formale credendi in hæretico, non idem quod in Catholico, *ibid.*, num. 15.

7. Deus sub ratione primæ veritatis in cognoscendo simul et dicendo, est adæquate formale objectum fidei, tract. 1, disp. 2, sect. 4, num. 7.
Non autem sub ratione domini, num. 3.
Aut sub absoluta ratione Deitatis, num. 8.
8. In objecto formali fidei an possit vel de potentia absoluta reperiri falsitas, vide *MENDACIUM*.
9. Ad objectum formale fidei, nec requiritur, nec sufficit naturalis evidentia primæ veritatis: sed requiritur fides ejusdem veritatis, sect. 5, late a num. 4.
10. De intrinseca ratione objecti formalis est inevitanda divinæ revelationis, sect. 7, num. 3 et 4.
11. De ratione formali objecti fidei non est, ut aliunde non sit naturali lumine evidenter cognitum, ead. disp. 3, sect. 9, late a num. 7.
Quid de evidenti cognitione supernaturali, n. 19.
Quid de visione beata vel sensitiva, a num. 20.
Vide etiam *FIDEI ACTUS*.
12. Ad objectum formale fidei, an sufficiat revelatio divina privato homini facta, vide *REVELATIO*, num. 4 et 5.
13. Ad objectum formale fidei, an sufficiat revelatio virtualis et mediata, aut revelatio divina aut credita per fidem humanam, aut falsa, sed existimata ut vera, vide *REVELATIO*, a num. 9.
14. Propositio continens objectum formale fidei non resolvitur in aliud principium a se distinctum, sed se ipsa creditur, ead. disp. 3, sect. 12, num. 12.
15. Ecclesiæ propositio seu regula non spectat ad objectum formale fidei, et ad quid conducat, ead. disp. 3, sect. 10, num. 8.

FIDEI SUBJECTUM.

1. Subjectum capax fidei actualis et habitualis, est tam homo, quam Angelus, etiam primus, tract. 1, disp. 6, sect. 9, num. 2.
2. Omnes viatores sunt per se capaces fidei, num. 3.
Etiam animæ in purgatorio existentes, num. 4.
3. Beati in patria possunt de potentia absoluta habere actum fidei divinæ, tam de non visis quam de his, quæ etiam in verbo vident, num. 7.
De facto, nullum exercent actum fidei, *ibid.*
4. In damnatis non potest de lege ordinaria dari actus aliquis fidei supernaturalis, *ibid.*, num. 9.
Datur tamen de facto actus fidei coactæ, num. 10.
5. Vide verbo *FIDES*, num. 2, 3 et 4.
Et verbo *FIDEI ACTUS*, num. 1.
Et verbo *FIDEI HABITUS*, a num. 11.

FIDEI ACTUS, SEU ASSENSUS.

1. Actus fidei infusæ ab intellectu elicitor, non a voluntate, tract. 1, disp. 6, sect. 1, a num. 2.
2. Actus fidei veræ definitio proponitur, et explicatur, *ibid.*, a num. 5.
3. Actus fidei an recte definiatur sperandarum substantia rerum, etc., ead. disp. 6, sect. 2, per totam.
4. Actus fidei divisio in internum et externum qualis, sect. 3, num. 1.
Qualis in actum credendi Deo, Deum, et in Deum, *ibid.*, a n. 2.
Qualis in universalem et particularem, num. 6.
In explicitam et implicitam, num. 8.
In mediatam et immediatam, num. 9 et 10.
5. Fidei actum mediatum ab habitu fidei elicitor nullum dari ostenditur, contra Banhes, eod. n. 10.
6. Omnes fidei actus esse ejusdem speciei quoad substantiam, *ibid.*, num. 11.
7. Assensus, quo quis evidenter judicat Deum esse qui revelat, non est actus fidei, tract. 1, disp. 3, sect. 8, num. 8.
8. Actus fidei non potest per se formaliter fundari in evidenti cognitione divinæ revelationis, *ibid.*, a num. 19.
An saltem possint concomitanter se habere, num. 26 et 27.
9. Fidei actus cum habitu scientiæ stare potest, et e contra, tract. 1, disp. 3, sect. 9, num. 4 et 5.
Necnon et habitus fidei cum habitu scientiæ, n. 6.
10. Fidei actus stare potest cum actu naturaliter evidente et scientifico de eodem objecto, *ibid.*, late a num. 7.
11. Quando medium demonstrativum et auctoritas divina simul concurrunt, non producitur solus actus scientiæ, ead. sect. 9, num. 8.
Nec actus qui simul habeat formaliter evidentiam scientiæ, et fidei certitudinem, a num. 10.
Nec denique unus actus qui fidem et scientiam eminenter contineat, late a num. 13.
Sed duo actus distincti: unus fidei, alter scientiæ, num. 16.
12. Actus fidei cum habitu supernaturaliter evidente et abstractivo stare potest, et e contra, num. 19.
Imo et actus fidei cum actuali cognitione infusa et abstractiva de potentia Dei absoluta, non de ordinaria, *ibidem*.
13. Actus fidei cum visione intuitiva Dei de potentia ordinaria stare nequit, num. 20.
Potest tamen de potentia absoluta, num. 22 et 23.
14. Actus fidei cum visione sensitiva ejusdem objecti quomodo repugnat, num. 24.
Vide etiam verbo *FIDEI OBJECTUM FORMALE*, n. 11.
15. Ad actum fidei concurrere potest discursus remote, et ut causa per accidens, ead. disp. 6, sect. 4, num. 1.
16. Necessario dandus est aliquis actus fidei qui non sit ex discursu, sed per modum simplicis assensus, *ibid.*, num. 4.
Imo omnis actus fidei ita est simplex ut per se non fundetur in discursu, num. 5 et 6.
17. Fidei actus ab assensu theologico in quo differat, *ibid.*, n. 10, vide etiam conclusio.
18. Assensus fidei est substantialiter supernaturalis, eadem disp. 6, sect. 5, num. 1.
Semper verus et infallibilis, num. 2.
An saltem possit concurrere ad falsum, per paralogismum male inferendo, num. 4.
19. Actus fidei est formaliter inevidens et obscurus, *ibid.*, n. 5; simpliciter tamen certus, vide *CERTITUDO*.
20. In actu fidei duplex est ratio virtutis, intellectuales et morales, disp. 6, sect. 6, num. 1.
21. Actus fidei non est elicitive a voluntate, eod. n. 1.
Est tamen liber, et quoad specificationem, et quoad exercitium, num. 5.
Item voluntarius per denominationem ab actu voluntatis positive moventis intellectum, num. 6 et 7.
22. Actus fidei est moraliter honestus et laudabilis, ead. disp. 6, sect. 7, num. 8 et 9.
Nec ullo pravo fine aut circumstantia potest vitari, n. 12; potest tamen compari alium actum naturalem pravum ex indebito fine, num. 13.
23. Actus fidei de se est meritorius, *ibid.*, num. 14.
24. Primus fidei actus est meritorius de congruo, etiam quando tempore antecedit gratiam et charitatem, num. 15.
Quid de merito de condigno, quando primus actus fit ab homine jam justificato, num. 16.

- Quid quando elicitur ab homine extra gratiam, num. 17.
25. Fidei actus in quibus personis reperiatur, vide FIDEI SUBJECTUM.
26. Actus fidei nullos habet effectus physicos per se, et proprie loquendo, ead. disp. 6, sect. 10, num. 3. Quos habeat effectus morales, num. 5.
27. Actualis fidei necessitas, vide FIDEI NECESSITAS et FIDEI PRÆCEPTUM.

FIDEI HABITUS.

1. Fidei habitum per se infusum dari non solum in parvulis, sed etiam in adultis, ipsa fide constat, tract. 1, disp. 7, sect. 1, num. 1 et 2.
2. Fidei habitus in intellectu subjectatur, num. 3. Quenam ejus sint causæ, qui effectus, ibid. Intendi per se potest, non remitti, ibid.
3. Fidei habitus est una simplex qualitas, a lumine fidei sola ratione distincta, ibid., a num. 4.
4. Fidei habitus, ut præcise spectat ad intellectum, est virtus intellectualis, et una ex Theologis, num. 8, 9 et 10.
- Ad alias virtutes quomodo imperfectione et generatione comparatur, eod. num. 10.
5. Ad habitualem fidem etiam informem necessarius est specialis habitus voluntatis, ead. disp. 7, sect. 2, num. 3.
- Vide VOLUNTAS CREDENDI, num. 7 et 8.
6. Fidei habitus non deperditur in hac vita nisi per peccatum, sect. 3, num. 1.
- Non amitti per quodlibet peccatum mortale, etiam fide constat, num. 3.
7. Fidei habitus non solum conservari, sed etiam generari potest sine charitate, num. 4.
8. Fidei habitus per quamlibet hæresim mortalem deperditur, tract. 4, a num. 1.
9. Fidei habitus non expellitur physice per hæresim, a num. 5.
- Sed moraliter, idque tum demeritorie, tum dispositive, num. 8.
10. Unde proveniat facilitas credendi in hæretico post destructum fidei habitum, num. 10.
11. Fidei habitus in animis in purgatorio perseverat, ead. disp. 7, sect. 5, num. 1.
- Non in damnatis, num. 3.
12. Habitus intellectualis in Beatis non perseverat; manet tamen pia affectio, eod. num. 3.
13. Habitus fidei in Beatis non expellitur physice per lumen gloriæ, sed per solam suspensionem divini influxus debitam ratione status, num. 5.
14. Fidei habitus in nullo unquam subjecto est perpetuus, num. 6.
15. Fidei habitus non corrumpitur per errores invincibiles contra fidem, disp. 17, sect. 2, num. 4.
16. Habitus piæ affectionis vide VOLUNTAS CREDENDI, a num. 6.

FIDEI CREDIBILITAS, vide CREDIBILITAS.

FIDEI REGULÆ, vide REGULÆ FIDEI.

FIDEI CERTITUDO, vide CERTITUDO.

FIDEI PIA AFFECTIO, vide VOLUNTAS CREDENDI.

FIDEI NECESSITAS.

1. Fides est simpliciter medium necessarium ad salutem, tract. 1, disp. 12, sect. 1, num. 2.
2. Fides sola habitualis infantibus, actualis in adultis necessaria est, num. 4 et 5.
3. Sine fide posset quis de potentia absoluta salutem consequi, ibid., num. 3.

4. Fides ad salutem necessaria, et ex objecto formali supernaturalis, ibid., a num. 6.
5. Sine actuali side in re nullus adultus potest justificari, ead. disp. 12, sect. 2, a num. 5.
- Nec sufficit illam habere in voto, ibid., a num. 10.
6. Fides explicita Dei semper fuit medium ad justificationem et gloriam necessarium, sect. 3, num. 2.
- Imo et divinæ existentiae, seu quod Deus existat, num. 4.
7. Quorum attributorum fides explicita fuerit semper necessaria, num. 7.
8. Credere explicitè aliquid supernaturale de Deo fuit semper necessarium, num. 8.
9. Fides explicita Trinitatis non fuit semper necessaria, num. 10.
- Fuit autem Dei remunerantis et justificantis, num. 11.
- Item fides Christi mediatoris, num. 12.
- Hæc fides Christi, an debuit esse explicita, vel sufficiebat implicita, late a num. 13.
10. An et qualis fides de immortalitate animæ, de peccato originali, ac necessitate gratiæ fuerit necessaria ante adventum Christi, ibidem, num. 19.
11. Sine fide Christi explicita re ipsa obtenta potest quis etiam in lege nova justificari, tract. 1, disp. 12, sect. 4, a num. 11.
- Imo nec illa per se loquendo et ex vi institutionis est necessaria ad æternam salutem, num. 14.
12. Fides explicita Christi vel in re, vel in voto suscepta, est medium necessarium in statu legis novæ, ad primam et ultimam salutem consequendam, ibid., a num. 18.
13. Fides explicita Trinitatis in lege gratiæ quomodo medium necessarium ad salutem, ibid., num. 25.
14. Fidei actum exercendi duplex necessitas, tract. 1, disp. 13, sect. 5, n. 5.

FIDEI INTERNÆ PRÆCEPTUM.

1. Existere præceptum de fide internæ exercenda ostenditur, tract. 1, disp. 13, sect. 1, n. 2.
2. Præceptum hoc secundum substantiam est juris divini, n. 3.
- Necnon connaturale gratiæ et statui viatoris, n. 5.
- Imo et in ipsa ratione mere naturali saltem remote fundatur, a n. 6.
3. Præceptum fidei internum duplicem habet obligationem negativam, et duplicem positivam, ibid.
4. Præceptum negativum etiam omnem ad actu fidei excludit formidinem, n. 7.
5. Præceptum positivum quam inducat obligationem, n. 8.
6. Præceptum audiendi et inquirendi de fide, cum supernale sit, quomodo in ratione naturali fundatur, n. 8.
7. Præceptum hoc fidei violans quomodo non dupliciter peccet, n. 13.
8. Præceptum credendi est speciale et per se ad ipsam fidem pertinens, ead. disp. 13, sect. 2, n. 3 et seq.
9. Præceptum hoc speciale fidei etiam ad materiam moralem extenditur, ibid., n. 6.
10. Præceptum credendi Deum esse, in omni semper statu extitit, sect. 3, n. 2.
11. Quenam alia fuerunt de necessitate præcepti credenda in lege naturæ et scripta, late a n. 3.
12. Quæ erant ex præcepto credenda in lege naturæ, sunt etiam in lege gratiæ, ead. disp. 13, sect. 4, n. 1.

- Imo in lege gratiæ magis explicata fides præcipitur quam in aliis, n. 4.
13. Ex præcepto tenentur fideles in lege gratiæ credere explicitè omnia fere in Symbolo Apostolorum contenta, ibid., n. 5.
- Quinam articuli sint et quomodo explicitè credendi, late a n. 6.
14. Ex præcepto tenemur et scire et credere præcepta Decalogi, ibid., n. 11.
- Necnon et sacramenta baptismi, pœnitentiæ et eucharistiæ, n. 12.
15. Præceptum addiscendi Orationem Dominicam obligat sub veniali tantum, ibid.
16. Præceptum credendi fide explicita in lege nova, an divinum vel ecclesiasticum, ibid., n. 13.
17. Præceptum fidei positivum obligat fideles ad actum fidei eliciendum in principio usus rationis; infideles autem quam primum habent fidem sufficienter propositam, disp. 13, sect. 5, n. 6.
- An etiam post illud tempus, et quando, ibid.
19. Præceptum addiscendi obligat ad scienda memoriter ea fidei mysteria quæ sunt in præcepto, ibid., n. 8.
- Quid de memoria verborum Symboli, n. 9.
19. Præceptum addiscendi fidem non obligat immedie ad scientiam habitualement, ibid.
20. Præceptum fidei negativum semper et pro omni tempore obligat, ead. sect. 5, n. 1.
- Ejus obligatio est de se æqualis in omnibus personis, ead. disp. 13, sect. 6, n. 1.
- Item obligatio credendi positive post sufficientem fidei propositionem, ibid.
21. Præceptum addiscendi explicitè res fidei non æque omnes obligat, ead. sect. 6, n. 3.
22. Ad quam fidei notitiam teneantur fideles laici, n. 4.
- Ad quam ecclesiastici, n. 5.
23. Obligatio sciendi mysteria fidei an æqualis in quovis ecclesiastico, n. 6 et 7.
24. Præceptum fidei internæ quando aut quomodo violetur, vide VERBO PECCATUM CONTRA FIDEM.

FIDEI EXTERNÆ PRÆCEPTUM.

FIDEI EXTERNA CONFESSIO.

1. Fidem in tormentis negare licitum esse, error Eleazarum, tract. 1, disp. 14, sect. 1, n. 1.
- Ob nulla tormenta aut mala pœnæ licitum esse fidem negare, assertio catholica late probatur, a n. 12.
3. Fidem negare, quam habeat malitiam, n. 6.
- Est contra præceptum fidei quoad secundarium ejus actum, n. 7.
- Potest tamen esse contra alias virtutes a fide, ibid.
4. Præceptum negativum fidei exterioris quibus modis violari possit, vide NEGATIO FIDEI.
5. Dari præceptum positivum de confitenda fide est omnino certum, ead. disp. 14, sect. 2, n. 1.
6. Præceptum de confessione materiali fidei pro quo tempore obliget, ibid., num. 3.
- Pro quo obliget præceptum de confessione formali, a num. 4, speciatim in num. 7.
7. Fidem occultare aliquando est prohibitum, aliquando non; nonnunquam etiam est necessarium, ead. disp. 14, sect. 3, n. 2.
8. An quoties de fide interrogamur, teneamur eam palam profiteri, ibid., a num. 3.
- Quid si interrogemur a persona privata vel rege extraneo, num. 6.

- Quid si a rege proprio, sed tamen privatim, ibidem.
9. Ne fidem profiteri compellamur, licetne fugere persequentes, vide FUGA.
10. Fidem occultare per actiones externas falsæ religionis licitum aliquando esse, perperam docuit Adrianus, tract. 1, disp. 14, sect. 4, num. 3.
- Oppositum communius et omnino verius, late a num. 4.
11. Quid de Naaman ingrediente cum rege in templum Remnon adoraturum idolum, ibid., num. 8.
- Quid de Jehu simulante sacrificium Baal, ut sacerdotes interficeret, num. 9.
12. Fidem occultare an et quando liceat, utendo vestibus aut rebus infidelium propriis, vide VESTIS.
13. Contra solam externam fidei confessionem peccans omissive, an et qualem pœnam incurrat, tract. 1, disp. 14, sect. 6, n. 2.
- Quid de negante fidem positive solum exterius sine interna infidelitate, num. 4 et 5.

FIDEI PRÆDICATIO, vide PRÆDICATIO.

FIDELIS.

1. Fidelis an possit ignorare invincibiliter mysteria fidei, tract. 1, disp. 15, sect. 1, num. 10.
2. An etiam errare positive, contra fidem non peccando, sect. 2, num. 5 et 6.
3. Fidelium peccata quomodo graviora peccatis infidelium, tract. 1, disp. 16, sect. 2, num. 8.
4. Fidelis an liceat uti vestibus infidelium, vide VESTIS.
5. Fidelis, vide CHRISTIANUS.

FILIIUS, FILII HÆRETICORUM.

1. Filius an patri in dilectione præferendus, vide CHARITATIS ORDO, num. 22, 27 et 29.
2. Filiusfamilias qualiter possit facere eleemosynam, tract. 3, disp. 7, sect. 2, num. 4.
3. Filii etiam catholici plectuntur pœna confiscationis bonorum patris ob paternam hæresim, et cur, tract. 1, disp. 22, sect. 1, num. 3; et sect. 5, n. 7.
4. Filiorum bona castrensia non confiscantur ob hæresim paternam, sed ob propriam, ead. sect. 5, num. 9.
- Quid de bonis filii adventitii et profectitii, ibid.
5. Filii hæreticorum innocentes non incurrunt censuras quas incurrunt patres, disp. 24, sect. 3, n. 2.
- Nec pœnam mortis aut alias corporales, ibid.
6. Filii hæreticorum non possunt puniri in bonis temporalibus quæ erant propria tempore delicti, aut in iis quæ post hæresim paternam acquisierunt, eod. num. 2.
7. Hæreticorum vel fautorum filii et nepotes, in solo secundo gradu per lineam masculinam sunt irregulares, ibid. 3.
- Item incapaces pensionis aut beneficii ecclesiastici ipso jure, num. 4.
- Quid de beneficiis antea obtentis, num. 5.
8. Filii hæreticorum ex quo tempore hanc irregularitatem et incapacitatem incurrant, eod. num. 5.
9. Filii hæreticorum vel fautorum, etc., redduntur etiam inhabiles ad omnia officia publica, etiam sæcularia, et quomodo, num. 6.
10. Filiis hæreticorum nulla alia pœna privativa a jure imponitur, ibid.
11. Filii infidelium baptizati ab eorum potestate liberantur, tract. 1, disp. 18, sect. 5, num. 15.
- An possint ad hunc finem baptizari invitis parentibus, ibid. remissive.